

КОПІЯ

ВИЩИЙ АДМІНІСТРАТИВНИЙ СУД УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

"08" серпня 2017 р.

м. Київ

К/800/19172/17

Колегія судів Вищого адміністративного суду України в складі суддів:

Калашнікової О.В.,

Мороз Л.Л.,

Стрелець Т.Г.,

розглянувши в порядку письмового провадження адміністративну справу за касаційною скаргою Арутюнова Рубена Оганесовича на постанову Окружного адміністративного суду м. Києва від 9 березня 2017 року та ухвалу Київського апеляційного адміністративного суду від 23 травня 2017 року у справі №826/20057/16 за позовом Арутюнова Рубена Оганесовича до Комісії з питань розгляду скарг у сфері державної реєстрації Міністерства юстиції України, Міністерства юстиції України, треті особи: Шпиг Наталія Василівна, Шпиг Марія Миколаївна, публічне акціонерне товариство „Експериментальний механічний завод” про визнання протиправним та скасування рішення, зобов'язання вчинити певні дії, -

встановила:

У грудні 2016 року Арутюнов Рубен Оганесович звернувся в суд з позовом до Комісії з питань розгляду скарг у сфері державної реєстрації Міністерства юстиції України, Міністерства юстиції України, треті особи: Шпиг М.М., Шпиг Н.В., публічне акціонерне товариство „Експериментальний механічний завод”, в якому просив:

- визнати незаконним та скасувати висновок Комісії з питань розгляду скарг у сфері державної реєстрації Міністерства юстиції України від 13 грудня 2016 року, виданий за результатами скарги Шпиг Н.В. та Шпиг М.М. від 1 грудня 2016 року, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 2 грудня 2016 року за № 37875-0-33-16, із доповненнями до неї 6 грудня 2016 року, зареєстрованими у Міністерстві юстиції України від 7 грудня 2016 року за № 38313-0-33-16;

- визнати незаконним та скасувати наказ Міністерства юстиції України від 14 грудня 2016 року № 3656/5 „Про скасування рішення про державну реєстрацію прав та їх обтяжень”;

- скасувати проведену Міністерством юстиції України реєстраційну дію (реєстраційний номер ОНМ 806528980000) від 14 грудня 2016 року, проведену реєстратором Октисюк І.П. на підставі наказу Міністерства юстиції України від 14 грудня 2016 року № 3656/5 „Про скасування рішення про державну реєстрацію прав та їх обтяжень”.

Позовні вимоги обґрунтовані тим, що відповідачами при прийнятті оскаржуваних рішень було допущено ряд процедурних порушень, не забезпечено належним чином права позивача на захист та особисту участь під час розгляду скарги Шпиг Н.В. та Шпиг М.М. від 1 грудня 2016 року. Крім того, позивач зазначив, що на час розгляду оскаржуваних рішень існував судовий спір щодо того ж майна, разом з тим, відповідно до ст.37 Закону України „Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень” Міністерство юстиції України розглядає скарги на рішення державного

реєстратора про державну реєстрацію прав (крім випадків, коли таке право набуто на підставі рішення суду, а також коли щодо нерухомого майна наявний судовий спір).

Постановою Окружного адміністративного суду м. Києва від 9 березня 2017 року, залишеною без змін ухвалою Київського апеляційного адміністративного суду від 23 травня 2017 року, у задоволенні позову відмовлено.

Не погоджуючись з ухваленими по справі рішеннями, Арутюнов Рубен Оганесович звернувся до Вищого адміністративного суду України з касаційною скаргою, в якій просить скасувати рішення судів першої і апеляційної інстанцій та ухвалити нове судове рішення про задоволення позовних вимог, посилаючись на порушення судами норм матеріального та процесуального права.

Перевіряючи правову оцінку обставин справи та повноту їх встановлення, матеріали касаційної скарги, проаналізувавши правильність застосування судами норм матеріального та процесуального права колегія суддів Вищого адміністративного суду України вважає, що відсутні підстави для скасування судових рішень, а касаційна скарга не підлягає задоволенню з наступних підстав.

Судами попередніх інстанцій встановлено, що 19 жовтня 2009 року між відкритим акціонерним товариством „Експериментальний механічний завод” (Продавець) та Арутюновим Р.О. (Покупець) було укладено договір купівлі – продажу № 2322, відповідно до умов якого Продавець передає, а Покупець приймає у власність нежилі будівлі в літерах З, А, Н, М, І, И, П, Й, О, Л, Е, У, Ф, Т, К, загальною площею - 8588,9 кв. м., що знаходяться в місті Києві по вулиці Фрунзе, будинок №69 (том 1 а.с. 18-20).

Згідно з п. 2.1 зазначеного договору, продаж здійснюється за ціною 3 822 397 грн.

Розрахунок згідно п. 2.1 цього договору може бути проведений у будь-який спосіб визначений сторонами, який не протирічить чинному законодавству України, у будь-який день після укладання цього договору купівлі продажу, але не пізніше 19 січня 2010 року (п. 2.2).

16 грудня 2015 року приватним нотаріусом Верповською О.В., на підставі рішення Подільського районного суду міста Києва від 25 червня 2009 року у справі №2-3141/09 (том 2 а.с. 20-25), було зареєстровано за публічним акціонерним товариством „Експериментальний механічний завод” право власності на об’єкт нерухомого майна - нежилі будівлі в літерах З, А, Н, М, І, И, П, Й, О, Л, Е, У, Ф, Т, К, що знаходяться за адресою: м. Київ, вул. Кирилівська, буд. 69, рішення про державну реєстрацію прав та їх обтяжень №27131095, номер запису про право власності 12554250 (том 3 а.с. 149).

25 січня 2016 року головним державним виконавцем відділу державної виконавчої служби Подільського районного управління юстиції у м. Києві Бабенко О.О. було винесено постанову про арешт майна боржника та оголошення заборони на його відчуження ВП№ 29343692, якою накладено арешт на все майно ВАТ „Експериментальний механічний завод” (том 3 а.с. 101).

Згідно з довідкою публічного акціонерного товариства „Експериментальний механічний завод” від 28 липня 2016 року № 45/01 Арутюнов Р.О. здійснив повну оплату вартості нежилых будівель літери З, А, Н, М, І, И, П, Й, О, Л, Е, У, Ф, Т, К у відповідності до договору купівлі – продажу нежилых будівель від 19 жовтня 2009 року, посвідченого приватним нотаріусом Київського міського нотаріального округу Пестич Л.В., 19 жовтня 2009 року за реєстраційним номером № 2322 (том 1 а.с. 23). Довідка нотаріально не посвідчена.

23 серпня 2016 року за результатами розгляду заяви про державну реєстрацію права власності №18247758 та поданих разом з нею документів, а саме:

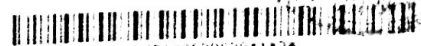
договору купівлі – продажу, серія та номер: 2322 від 19.10.2009;

акт приймання – передачі нерухомого майна, до договору купівлі-продажу нежилых будівель б/н від 29.07.2016;

довідка про повну сплату № 45/01 від 28.07.2016;

акт зарахування зустрічних однорідних вимог б/н від 27.07.2016;

нотаріусом Скульською Т.А. прийнято рішення про державну реєстрацію прав та їх обтяжень

№31071341, на підставі якого внесено запис про перехід права власності на об'єкт нерухомого майна - нежилі будівлі в літерах З, А, Н, М, І, ІІ, Й, О, Л, Е, У, Ф, Т, К, які розташовані за адресою: м. Київ, вул. Кирилівська (раніше Фрунзе), буд. 69, від публічного акціонерного товариства „Експериментальний механічний завод” до Арутюнова Р.О.

1 грудня 2016 року Шпиг Наталією Василівною та Шпиг Марією Миколаївною було подано до Комісії з питань розгляду скарг у сфері державної реєстрації Міністерства юстиції України скаргу (вх № 37875-033-16 від 02.12.2016) з поданими до неї доповненнями від 6 грудня 2016 року (вх. № 38313-0-33-16 від 7 грудня 2016), в якій просили скасувати рішення про державну реєстрацію прав та їх обтяжень, індексний номер №31071341 від 23.08.2016, прийняте державним реєстратором - приватним нотаріусом Київського міського нотаріального округу Скульською Т.А. (том 1 а.с. 15-17, 207).

Згідно з висновком Комісії з питань розгляду скарг у сфері державної реєстрації від 13 грудня 2016 року, скаргу Шпиг Н.В. та Шпиг М.М. від 01 грудня 2016 року, з доповненням до неї від 6 грудня 2016 року задоволено у повному обсязі та скасовано рішення про державну реєстрацію прав та їх обтяжень від 23 серпня 2016 року №31071341, прийняте приватним нотаріусом Київського міського нотаріального округу Скульською Т.А. (том 1 а.с. 237-245).

Висновок комісії вмотивований тим, що рішення про державну реєстрацію прав та їх обтяжень від 23 серпня 2016 року №31071341, прийняте приватним нотаріусом Київського міського нотаріального округу Скульською Т.А. з порушенням норм Закону України „Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень” (у редакції від 1 січня 2016 року) та Порядку державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України від 25 грудня 2015 року №1127 (у редакції від 1 січня 2016 року), оскільки державна реєстрація переходу права власності була проведена за наявності арешту, накладеного на майно відчужувача об'єкта нерухомого майна.

14 грудня 2016 року Міністерством юстиції України було винесено наказ №3656/5 „Про скасування рішення про державну реєстрацію прав та їх обтяжень” (а.с. 246).

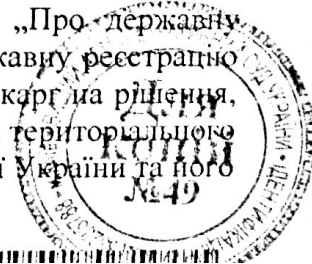
Вважаючи, що Комісією з питань розгляду скарг у сфері державної реєстрації Міністерства юстиції України під час розгляду скарги Шпиг Н.В. і Шпиг М.М. було порушено порядок та процедуру її розгляду та вважаючи висновок, складений за результатами розгляду скарги та наказ, виданий на підставі даного висновку протиправними, позивач звернувся до суду з даним позовом.

Відмовляючи у задоволенні позовних вимог суди першої і апеляційної інстанцій виходили з того, що Комісією з питань розгляду скарг у сфері державної реєстрації при Міністерстві юстиції України прийнято вмотивований, законний та обґрунтований висновок про задоволення скарги Шпиг Н.В., Шпиг М.М. та скасоване рішення про державну реєстрацію прав та їх обтяжень від 23 серпня 2016 року №31071341, прийняте приватним нотаріусом Київського міського нотаріального округу Скульською Т.А., а також правомірно видано наказ від 14 грудня 2016 року №3656/5.

Колегія суддів Вищого адміністративного суду України з цього приводу зазначає наступне.

Спірні правовідносини регулюються нормами Закону України від 1 липня 2004 року № 1952-IV „Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень” (далі – Закон №1952), Порядком розгляду скарг у сфері державної реєстрації (далі – Порядок № 1128), затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 25 грудня 2015 року №1128 „Про затвердження Порядку розгляду скарг у сфері державної реєстрації”.

У відповідності до абзацу першого пункту 1, пунктів 2, 5 Порядку № 1128 цей Порядок визначає процедуру розгляду відповідно до Законів України „Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень” та „Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань” скарг на рішення, дії або бездіяльність державного реєстратора, суб'єкта державної реєстрації, територіального органу Міністерства юстиції України, що здійснюється Міністерства юстиції України та його територіальними органами.

Для забезпечення розгляду скарг суб'єктом розгляду скарги утворюються постійно діючі комісії з питань розгляду скарг у сфері державної реєстрації, положення про які та їх склад затверджуються Міністерства юстиції України або відповідним територіальним органом.

Перед розглядом скарги по суті постійно діюча комісія вивчає скаргу для встановлення: 1) чи віднесено розгляд скарги відповідно до законів до повноважень суб'єкта розгляду скарги (належний суб'єкт розгляду скарги); 2) чи дотримано вимоги законів щодо строків подання скарги та вимог щодо її оформлення; 3) чи наявні (відсутні) інші скарги у суб'єкта розгляду скарги.

Частиною шостою статті 37 Закону № 1952 встановлено, що за результатами розгляду скарги Міністерство юстиції України та його територіальні органи приймають мотивоване рішення про:

- 1) відмову у задоволенні скарги;
- 2) задоволення (повне чи часткове) скарги шляхом прийняття рішення про:
 - а) скасування рішення про державну реєстрацію прав, скасування рішення територіального органу Міністерства юстиції України, прийнятого за результатами розгляду скарги;
 - б) скасування рішення про відмову в державній реєстрації прав та проведення державної реєстрації прав;
 - в) внесення змін до записів Державного реєстру прав та виправлення помилки, допущеної державним реєстратором;
 - г) тимчасове блокування доступу державного реєстратора до Державного реєстру прав;
 - г) анулювання доступу державного реєстратора до Державного реєстру прав;
 - д) скасування акредитації суб'єкта державної реєстрації;
 - е) притягнення до дисциплінарної відповідальності посадової особи територіального органу Міністерства юстиції України;
 - є) направлення до Вищої кваліфікаційної комісії нотаріату при Міністерстві юстиції України подання щодо анулювання свідоцтва про право на зайняття нотаріальною діяльністю.

Рішення, передбачені підпунктами „а”, „г”, „д” і „е” пункту 2 цієї частини, приймаються виключно Міністерством юстиції України.

У рішенні Міністерства юстиції України чи його територіального органу за результатами розгляду скарги можуть визначатися декілька шляхів задоволення скарги.

Рішення, прийняте за результатами розгляду скарги, надсилається скаржникові протягом трьох робочих днів з дня його прийняття.

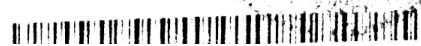
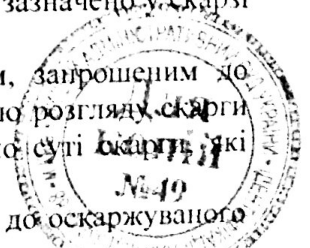
Відповідно до п.9-11 Порядку № 1128 під час розгляду скарги по суті обов'язково запрошується скаржник та/або його представник (за умови якщо ним зазначено про це у скарзі), суб'єкт оскарження та інші заінтересовані особи, зазначені у скарзі або встановлені відповідно до відомостей реєстрів. Неприбуття таких осіб, яким було належним чином повідомлено про розгляд скарги, а також неотримання такими особами повідомлень про час та місце розгляду скарги з причин, що не залежать від суб'єкта розгляду скарги, не перешкоджає її розгляду.

Суб'єкт розгляду скарги своєчасно повідомляє особам, запрошеним до розгляду скарги по суті, про час і місце розгляду скарги в один з таких способів:

- 1) телефонограмою (якщо номер телефону зазначено у скарзі);
- 2) шляхом розміщення оголошення на офіційному веб-сайті Мін'юсту;
- 3) засобами електронної пошти (якщо адресу електронної пошти зазначено у скарзі та/або інших документах, що додаються до скарги).

Копії скарги та доданих до неї документів надаються особам, запрошеним до розгляду скарги по суті (крім скаржника), не пізніше дня, що передує дню розгляду скарги по суті. Суб'єкт оскарження має право подавати письмові пояснення по суті скарги, які обов'язково приймаються комісією до розгляду.

Таким чином, позивач, як власник нерухомого майна відповідно до оскаржуваного

реєстраційного запису, мав бути запрошений до розгляду скарги Комісією.

Як встановлено судами попередніх інстанцій, Міністерством юстиції України листом від 09.12.2016 № 2/37875-0-33-16/19К на адресу позивача як заінтересованій особі надіслано копію скарги Шпиг Н.В. та Шпиг М.М. та поінформовано про повідомлення щодо дати, часу та місця розгляду скарги на сайті Департаменту Державної реєстрації та нотаріату Міністерства юстиції України.

Проте, вказаний лист із копією скарги відповідачем відправлено в день її розгляду, що підтверджується копією конверта зі штепельним відбитком відділення поштового зв'язку 13.12.2016р., що унеможливило участь позивача у розгляді зазначеної скарги та свідчить про порушення відповідачами встановленої законом процедури розгляду скарги, а саме - п.9-11 Порядку № 1128.

Посилання Міністерства юстиції України на розміщення оголошення на офіційному сайті щодо розгляду по суті колективної скарги Шпиг Н.В. та Шпиг М.М., зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 02.12.2016 року за № 37875-0-33-16 з доповненнями до неї, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 07.12.2016 року за № 38313-0-33-16, як на доказ виконання вимог п.10 Порядку № 1128 є необґрунтованим, оскільки із тексту даного повідомлення не вбачається можливим встановити суті скарги, що, в свою чергу не дає змоги встановити, що розгляд даної скарги стосується прав та інтересів позивача.

Відповідно до п.1 ч.2 ст.37 Закону № 1952 Міністерство юстиції України розглядає скарги на рішення державного реєстратора про державну реєстрацію прав (крім випадків, коли таке право набуто на підставі рішення суду, а також коли щодо нерухомого майна наявний судовий спір).

Як встановлено судами, ухвалою Господарського суду міста Києва від 10.10.2016 року порушено провадження у справі №910/18467/16 відкрито провадження у справі за позовом Пархоменко Валентина Іллівна до відповідача-1 публічного акціонерного товариства „Експериментальний механічний завод”, відповідач-2 Арутюнов Рубен Оганесович про визнання недійсним договору купівлі-продажу нежилих будівель від 19.10.2009 року.

Із даної ухвали вбачається, що предметом оскарження є договір купівлі-продажу нерухомого майна - нежилі будівлі в літерах З, А, Н, М, І, І, П, Й, О, Л, Е, У, Ф, Т, К, які розташовані за адресою: м. Київ, вул. Кирилівська (раніше Фрунзе), буд. 69, від Публічного акціонерного товариства „Експериментальний механічний завод” до Арутюнова Р.О.

Враховуючи наявність спору щодо нерухомого майна, яке, в свою чергу, являється об'єктом оскаржуваних реєстраційних дій, колегія суддів приходить до висновку, що відповідачі, приймаючи спірні рішення діяли всупереч вимогам п.1 ч.2 ст.37 Закону № 1952, який унеможливує розгляд скарг на рішення державного реєстратора у разі існування судового спору щодо нерухомого майна.

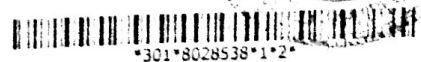
Посилання судів попередніх інстанцій на норми п.4 ч.8 ст.37 Закону № 1952 є безпідставними, оскільки вони стосуються наслідків розгляду скарги по суті, в той час як норми п.1 ч.2 ст.37 містять імперативну заборону розгляду таких скарг за наявності спору стосовно нерухомого майна.

Крім того, колегія суддів звертає увагу норму ч.5 ст.37 Закону № 1952, яка встановлює виключну вимогу щодо можливості прийняття Комісією скарги до розгляду лише у випадку, коли вона подана особою, яка може підтвердити факт порушення її прав у результаті прийняття такого рішення.

Разом з тим, як вбачається із теку колективної скарги Шпиг Н.В. та Шпиг М.М. являються акціонерами ПАТ „Експериментальний механічний завод”.

Відповідно до п.п. 2.2 Постанови Пленуму Вищого господарського суду України „Про деякі питання практики вирішення спорів, що виникають із корпоративних правовідносин” від 25.02.2016 року № 4 законом не передбачено права учасника (засновника, акціонера, члена) юридичної особи звертатися до суду за захистом прав чи охоронюваних законом інтересів цієї особи поза відносинами представництва.

У рішенні Конституційного Суду України від 01.12.2004 року №18-рп/04 визначено поняття „право” та „охоронюваний законом інтерес”. Зокрема, зазначено, що

ознакою законного інтересу є те, що він опосередковується об'єктивним правом, гарантується і охороняється державою.

Аналізуючи норми законодавства, Конституційний Суд України прийшов до висновку, що права та охоронювані законом акціонерного товариства не можуть вважатися тотожними простій сукупності індивідуальних охоронюваних законом інтересів його акціонерів.

Враховуючи те, що спірне майно, що було об'єктом вчинення оскаржуваних реєстраційних дій, не належить на праві власності скаржникам, а ПАТ „Експериментальний механічний завод”, як колишній власник даного майна, відчуженого на користь Арутюнова Р.О., зі скаргою на дії державного реєстратора не звертався, колегія суддів приходить до висновку, що відповідачем, в порушення приписів ч.5 ст.37 Закону № 1952 прийнято до розгляду та вирішено по суті скаргу від осіб, які не підтвердили факту порушення їх прав оскаржуваним рішенням.

Беручи до уваги встановлені судом порушення з боку відповідачів під час прийняття та розгляду колективної скарги Шпиг Н.В. та Шпиг М.М. від 01.12.2016 р., колегія суддів приходить до висновків про наявність підстав для задоволення позовних вимог в частині визнання незаконним та скасування наказу Міністерства юстиції України від 14 грудня 2016 року № 3656/5 „Про скасування рішення про державну реєстрацію прав та їх обтяжень”, прийнятого за результатами розгляду вищезазначеної скарги по суті.

Разом з тим, колегія суддів вбачає за необхідне звернути увагу на наступне.

Відповідно до ч.1, 2 ст.2 Кодексу адміністративного судочинства України завданням адміністративного судочинства є захист прав, свобод та інтересів фізичних осіб, прав та інтересів юридичних осіб у сфері публічно-правових відносин від порушень з боку органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їхніх посадових і службових осіб, інших суб'єктів при здійсненні ними владних управлінських функцій на основі законодавства, в тому числі на виконання делегованих повноважень шляхом справедливого, неупередженого та своєчасного розгляду адміністративних справ.

До адміністративних судів можуть бути оскаржені будь-які рішення, дії чи бездіяльність суб'єктів владних повноважень, крім випадків, коли щодо таких рішень, дій чи бездіяльності Конституцією чи законами України встановлено інший порядок судового провадження.

Відповідно до п.7 цієї статті суб'єкт владних повноважень - орган державної влади, орган місцевого самоврядування, їхня посадова чи службова особа, інший суб'єкт при здійсненні ними владних управлінських функцій на основі законодавства, в тому числі на виконання делегованих повноважень.

Із вищезазначеного слідує, що суб'єктом владних повноважень можуть виступати органи державної влади, а також юридичні особи публічного права, наділені владно-управлінськими функціями з метою реалізації публічних інтересів держави чи територіальної громади.

Відповідно до Положення „Про Комісію з питань розгляду скарг у сфері державної реєстрації” Комісія є постійно діючим колегіальним консультативно-дорадчим органом при Міністерстві юстиції України, що в межах повноважень, визначених Законами України „Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень”, „Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань”, Порядком розгляду скарг у сфері державної реєстрації, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 25 грудня 2015 року № 1128 (далі - Порядок), забезпечує розгляд скарг у сфері державної реєстрації.

П.1 розділу 2 встановлено, що до складу комісії включаються посадові особи Міністерства юстиції України.

Відповідно до п.8, 10 р.3 рішення комісії оформляються висновком, який підписується Головою комісії, секретарем та членами комісії, що брали участь у засіданні комісії.

Висновок комісії, оформлений відповідно до пункту 8 розділу III цього Положення, разом з проектом відповідного наказу Департамент державної реєстрації та нотаріату

Міністерства юстиції України подає для підпису Міністру юстиції України, його першому заступнику або заступнику Міністра з питань державної реєстрації.

Відповідно до Порядку розгляду скарг у сфері державної реєстрації, затвердженого Постановою КМУ від 25.12.2015 року №1128 суб'єктом розгляду скарги є Міністерство юстиції, яке згідно п.12 Положення за результатами розгляду скарги та на підставі висновків комісії приймає вмотивоване рішення про задоволення скарги або про відмову в її задоволенні у формі відповідного наказу.

Відповідно до п.1 Порядку №1128 постійно діючі комісії утворюються Міністром саме для забезпечення розгляду скарг суб'єктом розгляду скарги, тобто Міністром.

Відповідно до п. 19 Положення №1128 рішення, дії або бездіяльність суб'єкта розгляду скарги можуть бути оскаржені до суду.

Відповідно до ч.1 ст.17 КАС України, юрисдикція адміністративних судів поширюється на правовідносини, що виникають у зв'язку з здійсненням суб'єктом владних повноважень владних управлінських функцій, а також у зв'язку з публічним формуванням суб'єкта владних повноважень шляхом виборів або референдуму.

За змістом даної норми закону предмет оскарження за правилами адміністративного судочинства повинен мати юридичне значення, тобто впливати на коло прав, свобод, законних інтересів чи обов'язків, а також встановлені законом умови їх реалізації.

Враховуючи викладене та зважаючи на те, що Комісія не являється суб'єктом владних повноважень, не здійснює владних управлінських функцій, а є органом, що входить до структури Мініюсту, виконує консультативно-дорадчі функції, за результатами своєї роботи приймає рішення у вигляді висновків, які містять рекомендаційний характер, не породжують прав та обов'язків для їх суб'єктів, а тому не можуть бути предметом оскарження в порядку КАС України.

Відповідно, позовні вимоги в частині визнання незаконним та скасування висновку Комісії з питань розгляду скарг у сфері державної реєстрації Міністерства юстиції України від 13 грудня 2016 року, виданий за результатами скарги Шпиг Н.В. та Шпиг М.М. від 1 грудня 2016 року, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 2 грудня 2016 року за № 37875-0-33-16, із доповненнями до неї 6 грудня 2016 року, зареєстрованими у Міністерстві юстиції України від 7 грудня 2016 року за № 38313-0-33-16 задоволенню не підлягають.

В частині позовних вимог про скасування проведеної Міністерством юстиції України реєстраційної дії (реєстраційний номер ОНМ 806528980000) від 14 грудня 2016 року, проведену реєстратором Окисюк І.П. на підставі наказу Міністерства юстиції України від 14 грудня 2016 року № 3656/5 „Про скасування рішення про державну реєстрацію прав та їх обтяжень” колегія суддів зазначає наступне.

Відповідно до ст.162 КАС України при вирішенні справи по суті суд може задовольнити адміністративний позов повністю або частково чи відмовити в його задоволенні повністю або частково.

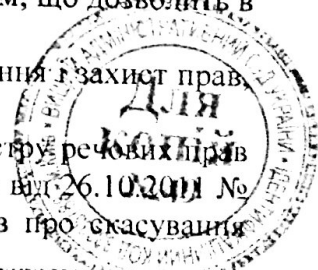
У разі задоволення адміністративного позову суд може прийняти постанову про визнання протиправними рішення суб'єкта владних повноважень чи окремих його положень, дій чи бездіяльності і про скасування або визнання нечинним рішення чи окремих його положень, про поворот виконання цього рішення чи окремих його положень із зазначенням способу його здійснення.

Суд може прийняти іншу постанову, яка б гарантувала дотримання і захист прав, свобод, інтересів людини і громадянина, інших суб'єктів у сфері публічно-правових відносин від порушень з боку суб'єктів владних повноважень.

Спосіб захисту порушених прав має враховувати суть правопорушення, допущеного суб'єкта владних повноважень. Крім того, він має бути ефективним та таким, що дозволить в повній мірі відновити порушені права.

Суд має обрати спосіб захисту права, який би гарантував дотримання і захист прав, свобод та інтересів від порушень з боку суб'єктів владних повноважень.

Відповідно до змісту пункту 41 Порядку ведення Державного реєстру нерухомого майна, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26.10.2011 № 1141, державний реєстратор вносить записи до Державного реєстру прав про скасування

державної реєстрації прав у разі скасування на підставі рішення суду рішення державного реєстратора про державну реєстрацію прав та їх обтяжень.

У результаті внесення записів про скасування державної реєстрації прав у відповідному розділі Державного реєстру прав державний реєстратор робить відмітку про скасування державної реєстрації прав.

У разі коли внесення записів про скасування державної реєстрації прав здійснюється щодо державної реєстрації переходу чи припинення речових прав, державний реєстратор робить відмітку про скасування державної реєстрації прав та поновлює записи про речові права на нерухоме майно, обтяження таких прав, що існували до проведення державної реєстрації прав.

Таким чином, зважаючи на допущені суб'єктом владних повноважень порушення прав позивача та зважаючи зміст п.41 Порядку ведення Державного реєстру речових прав на нерухоме майно, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26.10.2011 № 1141, колегія суддів прийшла до висновку про необхідність відновлення порушеного права, шляхом зобов'язання Міністерства юстиції України скасувати рішення державного реєстратора Департаменту державної реєстрації Міністерства юстиції України Октисюк Івана Петровича від 14 грудня 2016 року (індексний номер рішення: 32914189; реєстраційний номер об'єкта нерухомого майна: 806528980000; адреса: м. Київ, вул. Кирилівська (раніше Фрунзе), буд. 69) про скасування державної реєстрації права власності (перехід права).

Відповідно до ст. 229 КАС України суд касаційної інстанції має право скасувати судові рішення судів першої та апеляційної інстанцій та ухвалити нове рішення, якщо обставини справи встановлені повно і правильно, але суди першої та апеляційної інстанцій порушили норми матеріального чи процесуального права, що призвело до ухвалення незаконного судового рішення.

Враховуючи те, що судами попередніх інстанцій повно і правильно встановлені обставини справи, проте помилково застосовано норми матеріального та процесуального права, колегія суддів Вищого адміністративного суду України приходить до висновку про необхідність скасувати рішення судів першої та апеляційної інстанцій та прийняти по справі нове рішення, яким позовні вимоги задовольнити частково з визнанням незаконним та скасуванням наказу Міністерства юстиції України від 14 грудня 2016 року № 3656/5 „Про скасування рішення про державну реєстрацію прав та їх обтяжень” та з урахуванням обов'язку Міністерства юстиції України вчинити дії щодо внесення до відповідного розділу Державного реєстру прав відмітки про скасування державної реєстрації прав та поновлення запису про речові права на нерухоме майно, обтяження таких прав, що існували до проведення державної реєстрації прав у зв'язку з виконанням Наказу Міністерства юстиції України від 14 грудня 2016 року № 3656/5 „Про скасування рішення про державну реєстрацію прав та їх обтяжень”.

В задоволенні решти позовних вимог відмовити.

Керуючись ст.ст. 220, 222, 223, 229, 232 Кодексу адміністративного судочинства України, колегія суддів Вищого адміністративного суду України, -

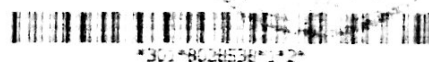
постановила :

Касаційну скаргу Арутюнова Рубена Оганесовича – задовольнити частково.

Постанову Окружного адміністративного суду м. Києва від 9 березня 2017 року та ухвалу Київського апеляційного адміністративного суду від 23 травня 2017 року у справі №826/20057/16 за позовом Арутюнова Рубена Оганесовича до Комісії з питань розгляду скарг у сфері державної реєстрації Міністерства юстиції України, Міністерства юстиції України, треті особи – Шпиг Наталія Василівна, Шпиг Марія Миколаївна – суб'єктів акціонерне товариство „Експериментальний механічний завод”, про визнання протидержавним та скасування рішення, зобов'язання вчинити певні дії - скасувати. Постановити по справі нове рішення, яким позовні вимоги задовольнити частково.

Визнати незаконним та скасувати наказ Міністерства юстиції України від 14 грудня 2016 року № 3656/5 „Про скасування рішення про державну реєстрацію прав та їх обтяжень”.

Скасувати рішення державного реєстратора Департаменту державної реєстрації

Міністерства юстиції України Октисюк Івана Петровича від 14 грудня 2016 року (індексний номер рішення: 32914189; реєстраційний номер об'єкта нерухомого майна: 806528980000; адреса: м. Київ, вул. Кирилівська (раніше Фрунзе), буд. 69) про скасування державної реєстрації права власності (перехід права).

В задоволенні решти позовних вимог відмовити.

Постанова набирає законної сили через 5 днів після направлення її копій особам, які беруть участь у справі і може бути переглянута Верховним Судом України з підстав передбачених ст.ст.237-239 Кодексу адміністративного судочинства України.

Судді: (підписи)

З оригіналом згідно
Помічник судді

М.В. Нагорний

